Татарстан ХӘБӘРЛӘРЕ

Татарстан-Япония: хезмәттәшлек үсеш ала

ТАТАРСТАН җитәкчелеге республикабызны чит ил инвесторлары өчен кызыклы итү юнәлешендә зур эш алып бара. ТР Президенты Рөстәм Миңнеханов җитәкчелегендәге делегациянең Япониягә сәфәре дә биредәге бизнес вәкилләрен Татарстандагы мөмкинлекләр белән таныштыру максаты иде. VI Россия – Япония инвестицион форумында Япония белән партнерлык мөнәсәбәтләрен ныгыту һәм хезмәттәшлекне үстерү юнәлешендә шактый гына мөһим килешүләр дә имзаланды. Делегатлар энергияне сак тоту, автомобиль сәнәгате һәм инновацияләр мәсьәләсендә фикер алышты. Рөстәм Миңнеханов билгеләп киткәнчә, Татарстан һәм Япония хезмәттәшлеге, нигездә, нефть химиясе, нефть эшкәртү, машина төзелеше өлкәләрендә җәелдерелә. Япониягә эш сәфәре вакытында Татарстан Президенты анда яшәүче милләттәшләребез белән дә очрашты. Очрашу 1938 елда татарлар нигез салган Токио мәчетендә узды. «Кая яшәвебезгә карамастан, без үз милләтебез, динебез, мәдәниятебез кешеләре белән ныклы элемтәдә булырга тиеш. Гореф-гадәтләрне, туган телебезне саклап калу, яшьләрне тарихыбызны, мәдәниятебезне ихтирам итәргә өйрәтү бик әһәмиятле», – дип билгеләп үтте очрашу барышында Р.Миңнеханов.

Кытайда Татарстан вәкиллеге ачалар

ТИЗДӘН Кытайда Татарстан вәкиллеге ачыла. Бу хакта республика Президенты Рөстәм Миңнеханов Кытай халык республикасының Синьцзян-Уйгыр автономия районы вәкилләре белән очрашуда белдерде. Рөстәм Миңнеханов, белдерүенчә, кытай партнерлары Татарстан территориясендә бизнес

ачу мөмкинлеге белән кызыксына. Моның өчен барлык шартлар да булдырылган, дип ассызыклый ул.

Телебезне саклыйк

ТАТАРСТАН Республикасы Премьер-министры Илдар Халиков Канадада яшәүче ватандашлар белән очрашты. Илдар Халиков белән очрашуда Канаданың төрле вузларында белем алучы студентлар һәм аспирантлар, Төньяк Американың эре шәһәрләренннән татар җәмгыяте активистлары, кече ватаннары белән элемтәдә торучы ватандашлар катнашты. «Тарихи ватаннан еракта татарлар бер-берсен табу күңелле күренеш, алар берләшеп үз халыклары традицияләрен, гореф-гадәтләрен, туган телләрен һәм мәдәниятләрен саклау өчен көч куя», – диде И.Халиков, очрашуда катнашучыларны сәламләп. Ул, чит илдә яшәүче татарлар өчен махсус «ТНВ-Планета» спутник телевизион каналы трансляцияләнә, дип белдерде. Татар теленә өйрәтүче «Ана теле» онлайн-мәктәбе эше турында сөйләде.

30 миллиончылар сафына кердек

ТАТАРСТАН «Мәгълүмат җәмгыяте» федераль программасы кысаларында гамәлгә ашырылачак проектларына быел федераль казнадан 30 млн сум алачак. Шушы көннәрдә генә Россия Хөкүмәте бу максатларга бюджеттан 1 млрд 155 млн сумнан артык субсидияләр бүленәчәге турында хәбәр итте. Әлеге сумма конкурс комиссиясе сайлап алган 61 төбәк арасында бүленәчәк. Ярославль өлкәсе, мәсәлән, быел мәгълүматлаштыру өлкәсенә караган проектларына – 18 млн, Төмән өлкәсе 10,7 млн сум алачак. Татарстан исә, тагын дистәдән артык төбәк белән бергә, 30ар млн сум субсидияләр алачак субъектлар исемлегенә керде. 2011-2020 елларга исәпләнгән «Мәгълүмат җәмгыяте» дәүләт программасы мәгълүмат технологияләрен халыкның тормыш сыйфатын күтәрүгә, дәүләт идарәсенең нәтиҗәлелеген үстерүгә, илдә мәгълүмат һәм телекоммуникация технологияләрен үстерүгә хезмәт итә.

Татарстандагы яңалыклар турында тулырак мәгълүмат **shahrikazan.com** сайтында

Сез кайлардан, ЕГЕТЛӘР?

Кешеләрнең менә шулай гади, җылы итеп танышуын, аралашуын бары тик Бөтенроссия татар авылларының эшмәкәрләре җыенында гына күреп була торгандыр. Тел, дин, гореф-гадәтләр, эшчәнлек юнәлеше – бер, кемгә генә барып эндәшсәң дә, сөйләшер уртак сүзләр табылачак. Әлеге җыен инде өченче ел рәттән үткәрелә.

Быел Россиянең 33 төбәгеннән 432 кеше килгән иде. Татарстан Президенты Рөстәм Миңнеханов, пленар утырышта чыгыш ясап, Бөтенроссия җыенының татар эшкуарлары аралашсын һәм очрашсын өчен бик уңышлы форма булуын билгеләп үтте. «Безгә аралашып һәм очрашып яшәргә кирәк, – диде ул. – Бүген сезнең һәрберегезнең уңышларга үз юлын сайлавын күрдек. Эшкуарларның безнең халыкның мәдәнияттен, телен кайгыртулары бик мөһим. Бу мәсьәләләрне дәүләт кенә хәл итеп бетерә алмый – бизнес һәм эшкуарлар да катнашырга тиеш бу эштә».

Бүгенге көндә Россиядә дүрт мең тирәсе татар авылы бар дип исәпләнелә. Алар арасында үрнәк итеп күрсәтердәйләре шактый. Пенза өлкәсеннән килгән Таһир Әбдеррәшитовның фермер хуҗалыгында 2 мең гектар җире бар, сыек май җитештерү заводы да төзегәннәр. Ул гына да түгел, күл буенда хәләл ял итү базасы ачып җибәргәннәр. Иң куанычлысы – мондый булдыклы кешеләр авыл халкын эшле итәләр. Таһир Әбдеррәшитов та 300 авылдашына туган җирендә яшәп эшләргә мөмкинлек тудырган. Шөкер, андыйлар үзебезнең Татарстаныбызда да бар. Әгерҗе районында яшәүче Илшат Сахиповның ике улы беренче җыенда катнашкан булганнар. «Җыенда булып, төрле авылларда ислам кануннары белән яшәүче эшмәкәрләр белән танышып-аралашып кайтканнан соң, үзләре дә намазга бастылар, аннан мине дә өндәделәр. Бүгенге көндә беткән хуҗалыкның фермаларын тергезеп, терлекләр үрчетеп яшибез», – диде ул, үзенең чыгышында. Авылдашларын хәмерсез тормышка өндәү өчен дә күп көч куйганнар, башлангыч мәктәпне ремонтлаганнар, нәтиҗәдә авыл акрынлап яши-яшәрә башлаган. Чыгыш ясаучылар арасында Кытайдан килгән кунак – Урумчы экспорт-импорт сәүдә компаниясе генераль директоры Әхмәтҗан Гали дә бар иде. Кайчандыр ул Татарстан ярдәме белән бездә белем алган булган, бүген инде үзе Татарстан өчен игелек кыласы килү теләген белдерде, Кытай Халык Республикасы белән хезмәттәшлек итәргә тәкъдим итте. Аның ирешкән уңышлары да, саф татарча сөйләшүе дә күпләрне сокландырганды. ■

Зөлфия ХӘЛИУЛЛИНА

Сабантуйга сөлге ӘЗЕРЛИ ТОР

Быелдан башлап Казанда Сабантуйны бер генә көн түгел, ә Рио-де-Жанейрода узучы карнавал кебек берничә көн дәвамында бәйрәм итә башларга җыеналар.

Татарстанның Туризм агентлыгы җитәкчесе Сергей Иванов сүзләренчә, 2013 елда Татарстанда туризм өлкәсеннән 8,3 млрд сум табыш алынган.

Республикада март башында булдырылган Туризм агентлыгының төп бурычы – шушы санны арттыру. «Президент 2020 елга туристлар санын ике тапкыр арттыру бурычын куйды. Ул республикага изге урыннарны күрергә килүчеләргә аерым игътибар юнәлтү кирәклеген әйтте. Мәсәлән, икона Казанской Божьей матери, борыңгы Болгар шәһәрлеге. Шулай ук Президент Россия төбәкләре һәм чит илләрдәге татар диаспорасы белән эшләргә кирәк, диде», – дип сөйләде Иванов. Казанга һәм Татарстанга туристларны җәлеп итү өчен Сабантуйны, озынайтып, берничә көн дәвамында бәйрәм итәргә җыеналар. Сабантуй үзе мәйданда элеккечә бер генә көн узачак. Ә аңа кадәр берничә көн дәвамында Казан урамнарында мәйдан җыю оештырырга ниятлиләр. Махсус билгеләнгән урамнардан җигүле атлар узар, сөлге бәйләнгән колгалар күтәреп, татарча киенгән егет-кызлар җырлап үтәр, оешма җитәкчеләре Сабантуйга дигән бүләкләрен биредә тапшыра алыр, уеннар оештырылыр дип көтелә. ■

«Ватаным Татарстан»

Эх, татар СЫЛУЛАРЫ...

Казан шәһәре башкарма комитетының мәгариф идарәсе башлангычы белән уздырылучы «Татар кызы» бәйгесе быел үзенә күрә юбилеен – 15 еллыгын билгеләп үтте. Шушы вакыт эчендә анда башкала мәктәпләренең 9-11 нче сыйныфларында белем алучы 150 татар кызы катнашырга өлгергән. Оештыручылар туган телгә, халкыбызның гореф-гадәтләренә, тарихына һәм сәнгатенә мәхәббәт тәрбияләүче әлеге конкурсның елдан-ел популярлаша баруын, катнашучылар санының да артуын искәртә.

Быел февраль-март айларында «Татар кызы-2014»нең мәктәпләрдә, башкала районнарында сайлап алу турлары үтте. Нәтиҗәдә сәнгать фәннәре докторы Гали Арсланов җитәкчелегендәге мәртәбәле жюри һәр районны финалда лаеклы тәкъдим итәрлек 7 укучыны сайлап алган иде. Камал театры бинасында узган финал ярышында конкурсантлар гореф-гадәтләребезне, телебезне саклау, милләт язмышы хакындагы фикерләре белән уртаклашты, үзләрен җырда, биюдә, актерлык осталыгында, уңган хуҗабикә буларак та сынады. Конкурсантларны сәламләргә «Татар кызы» бәйгесенең төрле еллардагы җиңүчеләре дә килгән иде.

Кызларның барысы да сәләтле, тик бәйгенең иң олы бүләге – Гран-при бирәү генә була шул. Жюри, озак кына фикер алышулардан соң, «Татар кызы-2014» бәйгесенең төп җиңүчесе дип 2 нче гимназиядән Чулпан Фатыйховаины игълан итте. Җиңүченең кучмә таҗына алдагы бер ел дәвамында ул хуҗа булачак. ■

Айгөл ФӘХРЕТДИНОВА

ПИТЕРНЫ УЗДЫК, алда Мәскәү генә калды

Узган ел нәтиҗәләре буенча, Татарстан Россия төбәкләренең инновацияле үсеш рейтингында икенче баскычка күтәрелде. Ә 2012 елда тәкъдим ителгән рейтингта без Воронеж өлкәсе белән уникенче урынны гына бүлешкән идек. Бу юлы көчле сикереш ясап, әле кайчан гына икенче урында нык утырган Санкт-Петербургны да узып киттек. Алда Мәскәү генә калды.

«Югары икътисад мәктәбе» илкүләм тикшеренү университеты әзерләгән бу рейтинг төбәкләрнең инновацияләрне әзерү өлкәсендә эшчәнлеген бәяли. Бер ел эчендә инновацияле үсеш рейтингында Татарстанның кисәк югары күтәрелүен экспертлар төбәктә хезмәт җитештерүчәнлеге динамикасына ирешү, кластерлар, федераль әһәмияттәге технопарклар үсеше белән бәйләп аңлата. Предприятиеләрнең инновацияле активлыгы үсү һәм компанияләрнең инновацияләргә чыгымнары арту да республиканы югары баскычка күтәргән төп факторлар буларак атала. Соңгы дүрт ел эчендә Татарстан социаль-икътисади үсеш шартлары буенча – 4, фәнни-техник потенциал буенча – 28, предприятиеләрнең инновацияле активлыклары буенча 7 позициягә күтәрелгән. Алдынгы дөнья илләре тәҗрибәсе раслаганча, бүген инновацияләр икътисади кризистан чыгу өчен төп этәргеч булып тора, яңа сату базарларын яулауга, көндәшлеккә сәләтле продукция җитештерүгә зур ярдәм итә. ■

«Шәһри Казан»